

MIMOŘÁDNÉ STAVY

v devizovém hospodářství

Mimořádné stavy v devizovém hospodářství

- ▶ mimořádné situace v hospodářských a finančních vztazích
- ▶ situace vyznačující se makroekonomickou nerovnováhou
- ▶ okruh povinností a zákazů v devizovém zákoně
- ▶ 2 formy:
 - depozitní povinnost
 - nouzový stav v devizovém hospodářství

Depozitní povinnost

- ▶ povinnost osob držet po určitou dobu na zvláštním účtu u banky v tuzemsku stanovené procento objemu peněžních prostředků
- ▶ **vztahuje se na:**
 - mezibankovní depozita (vklady) zahraničních bank v tuzemsku
 - depozita cizozemců u bank v tuzemsku
 - finanční úvěry přijaté tuzemcem od cizozemce
 - peněžní prostředky získané z vydání tuzemských dluhopisů a ostatních tuzemských cenných papírů vydaných v zahraničí

- ▶ **příčiny:**
 - nepříznivý vývoj platební bilance
 - nebezpečí celkové nerovnováhy v důsledku přetrvávajícího nadměrného přílivu kapitálu (mohlo by vést k vážným hospodářským a finančním poruchám a k ohrožení stability měny)
 - nemožnost účinného odvrácení této situace běžnými nástroji měnové politiky

- ▶ **Česká národní banka a Ministerstvo financí stanoví vyhláškou:**
 - rozsah a dobu trvání depozitní povinnosti
 - osoby, které jsou z depozitní povinnosti vyňaty
 - banku, u které je veden zvláštní účet

- ▶ **právní úprava:**
 - § 31a, zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon

Nouzový stav v devizovém hospodářství

= stav, kdy je bezprostředně a vážně ohrožena:

1) platební schopnost vůči zahraničí

= nadměrný odliv devizových prostředků do zahraničí

▶ je zakázáno:

- nabývat devizové hodnoty za českou měnu
- provádět veškeré úhrady z tuzemska do zahraničí
(včetně převodů peněžních prostředků mezi bankami a jejich pobočkami)
- ukládat peněžní prostředky na účtech v zahraničí, není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení

2) vnitřní měnová rovnováha ČR

= nadměrný příliv devizových prostředků do tuzemska

▶ je zakázáno:

- prodávat tuzemské cenné papíry cizozemcům
- přijímat finanční úvěry od cizozemců
- zřizovat v tuzemsku účty cizozemcům a ukládat peněžní prostředky na účty cizozemců
- převádět peněžní prostředky ze zahraničí do tuzemska mezi bankami a jejich pobočkami, není-li vydáno devizovým orgánem zvláštní povolení

pokr.

- ▶ nouzový stav v devizovém hospodářství může vyhlásit vláda nařízením
- ▶ nejpozději končí uplynutím **tří měsíců** ode dne jeho oznámení v hromadných sdělovacích prostředcích

- ▶ **zvláštní povolení:**
 - výjimky z omezení
 - pouze z důvodu ohrožení života a zdraví osob, obrany a bezpečnosti státu a chodu jeho diplomatických služeb a pro operace, které povedou k prokazatelnému zlepšení stavu platební bilance
 - vydává je Ministerstvo financí a Česká národní banka

- ▶ **zvláštní povolení nepotřebuje:**
 - Česká republika
 - Česká národní banka

- ▶ **právní úprava:**
 - § 32, zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon

Zdroje

- ▶ BAKEŠ, Milan, KARFÍKOVÁ, Marie, KOTÁB, Petr, MARKOVÁ, Hana. Finanční právo. 5. vydání. Praha : C. H. Beck. 2009. 978-80-7400-801-6
- ▶ zákon č. 219/1995 Sb., devizový zákon

